PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ

Rok XI. Kraków, dnia 7 września 1928 Nr. 34

TREŚĆ NUMERU:

Do czego to doprowadzi.. — Komis, agentura i pośrednictwo - na rachunek firm krajowych. - Sprawy monopolowe. — Ile wynoszą procenta zwłoki przy zaległościach podatkowych? — Z orzecznictwa Najwyższego Sądu w przedmiocie ordynacji ugodowej. — Regulamin wyborczy Izby Handlowo-Przemysłowej. — Opłaty za czynności urzędów miar. — Baczność kupcy zatrudniający ponad 5 prac.

Do czego to doprowadzi...

Bezwzględne egzekucje podatkowe — fikcje ulgowe.

(h) Zarówno fachowi i rzeczoznawcy jakoteż biuletyny rządowe, jak wreszcie proste obserwacje życiowe wykazują od szeregu miesięcy a nawet lat **stałą poprawę ogólnych stosunków gospodarczych** w Polsce, szybki powrót do normalizacji stosunków i uregulowanie życia społecznego.

Minęły czasy niszczącej deflacji pieniężnej, niepewności jutra, konieczności chwytania się **radykalnych środków** dla podtrzymania skarbu państwa a nastał okres silnej, zdrowej waluty, stałych, wzrastających dochodów państwowych, realnych bilansów, silnie wzmożonych wpływów podatkowych.

Możnaby więc przypuszczać, iż po takiem uzdrowieniu stosunków zostaną **usunięte** dotychczasowe metody, które uważać się musiało za właściwe w okresie wojny, lub w okresie grożącego państwu niebezpieczeństwa braku gotówki. Jeżeli przed laty wzmożone egzekucje mogły znaleść swe usprawiedliwienie w konieczności jak najrychlejszego zdobycia gotówki dla uchronienia skarbu państwa przed zanikiem jej wartości na skutek dewaluacji, to zupełnie niezrozumiałym jest powód, dla którego rząd obecnie tego gwałtownego i **niszczącego** środka się chwyta.

Oto bowiem znajdujemy się w okresie, kiedy kupiec, przemysłowiec i rękodzielnik powoli poczyna podnosić swój warsztat pracy, ma możność spokojnej pracy i nadzieję powiększenia kapitałów dla dobra swojego a pośrednio dla dobra całego społeczeństwa. — W chwili jednak, kiedy ten rekonwalescent potrzebuje rozumnej i **troskliwej opieki,** kiedy koniecznem jest **podtrzymanie** jego sił żywotnych, w momencie tym władze skarbowe mając na oku jedynie **dorywcze korzyści** bezwzględnego i natychmiastowego zapełnienia kas skarbowych zaległymi podatkami, wdrażają **niesłychanie wzmożoną akcję egzekucyjną.** Pociąga to za sobą ruinę całego szeregu dźwigających się z upadku warsztatów pracy, **masową pauperyzację handlu** i rękodzieła, **pozbawienie** skarbu państwa **przyszłych stałych dochodów** a mnożenie nędzarzy, co równa się **pogorszeniu ogólnego dobrobytu społecznego.**

Ostrze egzekucji zwraca się z szczególną siłą **przeciw kupiectwu,** mimo iż statystycznie tylekroć wykazanem było, że ono stosunkowo **najwyżej jest opodatkowanem** i **najmniej zaległości wykazuje** w porównaniu do innych sfer społeczeństwa.

Egzekucje ostatnio prowadzone noszą wszelkie znamienia szykan, gdyż w myśl tajnych instrukcji czy przesadnej gorliwości organów wykonawczych, akcja egzekucyjna bywa prowadzoną w tak **przyspieszonem tempie,** jakie przedtem wogóle znanem nie było. W myśl bowiem „instrukcji o przymusowym ściąganiu państwowych podatków" termin sprzedaży zajętych ruchomości nie może być wcześniej wyznaczony jak **po upywie 3-ch tygodni** od dnia ich zajęcia. — Dotychczas więc zostawiano restantowi ten 3-ch tygodniowy okres czasu dla zapłacenia zaległości podatkowych wzgl. dla uzyskania od kompetentnej władzy rozłożenia tychże zaległości na raty, przyspieszenia wniesionego już w tym kierunku lub w kierunku innej ulgi—prośby. Obecnie jednak **rygor** został **zaostrzony** i wprowadzono rzecz dotychczas w praktyce zupełnie nieznaną, choć w in-

strukcji dozwoloną tj. iż natychmiast **po upływie 3-ch dni** od daty wykonania egzekucji **bywają ruchomości podatnika przewożone do hal licytacyjnych**, gdzie spoczywają do upływu 3-ch tygodniowego terminu, zastrzeżonego dla ewent. sprzedaży zajętych ruchomości.

Na jakie to **koszta, upokorzenia, straty dochodów, zabiegi** itd. naraża kupca, można sobie łatwo wyobrazić'

A licytacje?! W jakżeż **znikomej** ilości wypadków pokryły one pretensję skarbu państwa a w jak **przeważającej** części spowodowały **jedynie doszczętną ruinę** egzystencji fantowanego, pokrywając zaledwie częściowo — a często ani stosunkowo do kosztów — dług skarbowy. W Nr. 31 „Przeglądu Kupieckiego" podaliśmy — jeden z tysiąca — **konkretny przykład** na to.

O ileż łatwiej, szybciej i bez tak dotkliwych skutków dla kupca mógłby skarb państwa zainkasować zaległości **drogą ulżenia restantowi w ich zapłacie.** Wykazy poszczególnych urzędów skarbowych z całą łatwością udawadniają jak **znaczne sumy** załegłych podatków **wpływały,** kiedy dzięki dobrodziejstwu rozłożenia na raty, **umożliwioniem było kupcowi wyrównanie zaległych podatków w ciągu kilku miesięcy.**

W tym jednak kierunku, tj. w kierunku **ułatwienia** płatnikowi, umożliwienia mu zapłaty nagromadzonych bez rozmyślnej winy kwot, władze niczego nie przedsięwzięły. Podczas gdy dawniej kilkakroć wydano zarządzenia, **zwalniające od procentów zwłoki** tych restantów, którzy w określonym terminie zaległości te wyrównali **dla zachęcenia** ich do tegoż, to obecnie takiego aktu wyrozumiałości niestety nie obserwujemy.

Przeciwnie, ukazują się okólniki i rozporządzenia obliczone jedynie **na efekt,** które tylko drażnią, które coś przyrzekają a niczego nie spełniają, które z jednej strony coś dają a z drugiej darowiznę cofają.

Dla przykładu wymienimy np. okólnik Ministerstwa Skarbu Nr. V. 2421/I/1928 o tz. **„amnestji podatkowej",** w myśl którego miały być darowane podatki tym najbiedniejszym, u których stwierdzony został ciężki stan materjalny. Że okólnik ten był jedynie mirażem, pociechą chwilową, przekonać się mogą w dobie obecnych wzmożonych egzekucji ci wszyscy biedacy, którzy w czasie wydania owego okólnika wierzyli w szczerość jego tendencji.

Albo okólnik: Nr. 2409, rzekomo wprowadzający **ulgę 1 procentowej stawki podatku przemysłowego**

dla przedsiębiorstw handlowych, nie prowadzących prawidłowych ksiąg. Już w chwili ukazania się tego okólnika wyraziliśmy powątpiewanie nasze co **do praktycznej korzyści** z zarządzeń w nim zawartych. Dobrodziejstwo ulgi zawarowanem bowiem zostało **takiemi trudnościami,** iż z góry przypuszczać można było, że znaczenie ich będzie albo **fikcyjne** albo **nad wyraz skromne.** Niestety przewidywania nasze **ziściły się,** bo w ślad za tym pierwszym poszły dalsze okólniki, które do takiego minimum sprowadziły możliwość uzyskania 1 procentu, że nie wielu z niej skorzysta.

Autorytet Ministerstwa Skarbu wymaga jednak aby wola jego, o ile szczerą była, **respektowaną** bywała przez organa wykonawcze, aby społeczeństwo nabrało pewności, że niższe organa skarbowe **nie mogą unicestwiać** zarządzeń ministerjalnych tam, gdzie chodzi **o ulgi** dla podatników, skoro wykazują taką **gorliwość** w ścisłem, dosłownem i rygorystycznem spełnianiu nakazów, zmierzających do **drastycznych kroków egzekucyjnych** i innych sposobów nacisku podatkowego.

Kupiectwo domaga się więc w przeddzień rozpatrywania wniosków przez Izby Skarbowe, aby **odnośne podania podatników rozpatrywane były pod kątem widzenia przychylnym dla niego,** aby Izby skarbowe **w czyn wprowadziły** zamiar Ministerstwa **przyniesienia ulgi hurtowym przedsiębiortwom,** które żadną miarą nie są w stanie kalkulować i płacić 2 proc. stawki podatku przemysłowego. Kupiectwo spodziewa się, iż Min. Skarbu wyda w najbliższych dniach odnośne zarządzenia, aby tendencja jego nie została **spaczoną** przez błędne pojmowanie powołanego okólnika, które może pozbawić nasze średnie kupiectwo spodziewanego dobrodziejstwa.

Komis, agentura i pośrednictwo — na rachunek firm krajowych.

Przepisy ustawy o podatku przemysłowym i okólniki Ministerstwa Skarbu.

Ustawa o podatku przemysłowym zawiera odrębne przepisy dla czynności komisu, agentury i pośrednictwa przyczem odrębność tę bardzo jaskrawo podkreślają okólniki Ministerstwa Skarbu. We wzmiankowanej dziedzinie istnieje tak znaczna rozbieżność zdań, a odpowiednie przepisy są tak skomplikowane, że zachodzi potrzeba omówienia stanu faktycznego. Stan ten przedstawimy ściśle według obowiązujących przepisów, powstrzymując się od oceny ustawowo przyjętych zasad opodatkowania odnośnych działów handlu.

Przedewszystkiem omówimy sprawę świadectw przemysłowych, które reguluje taryfa, jako załącznik do ustawy w części II rozdział VI i w części III lit. D.

Przedsiębiorstwa komisowe, utrzymujące oddziały, wykupują świadectwa kat. handlowej.

Oddziały tych przedsiębiorstw oraz przedsiębiorstwa, nieutrzymujące oddziałów i filji opłacają II kat. handl. Także drugą handlową wykupują „wszelkie biura pośrednictwa handlowego“.

Praktyka zalicza do tych przedsiębiorstw wszelkie formy przedstawicielstwa i pośrednictwa, o ile nie posiadają cech przedsiębiorstw handlu towarowego tj. działania na rachunek własny.

Jeżeli jednak te same czynności wykonywane są bez utrzymywania biur i składów, wówczas nabywa się świadectwo dla zajęć przemysłowych, określonych przez taryfę, jako „wszelkiego rodzaju inni pośrednicy handlowi“.

Co się tyczy komiwojażerów, ci z reguły wykupują świadectwa dla zajęć przemysłowych, wyraźnie określone w taryfie, jako patenty komiwojażerskie. Komiwojażer może za jednem świadectwem zastępować kilka firm po udowodnieniu wierzytelnym odpisem, że zastępowana firma nabyła świadecwo. Jeżeli właściciel przedsiębiorstwa lub zarejestrowany w rejestrze handlowym współwłaściciel zbiera zamówienia nawet poza siedzibą zakładu, to nie opłaca żadnego świadectwa.

Przedsiębiorstwa handlu towarowego dokonywujące operacji komisowych temi samemi towarami, co i na rachunek własny, nie potrzebują specjalnego świadectwa na czynności komisowe, o ile posiadają świadectwo conajmniej II kat. handl., jednakże w zeznaniu o obrocie muszą wykazywać osobno na podstawie ksiąg handlowych zarobek brutto, uzyskany z komisu.

Przechodząc do opodatkowania obrotu, stwierdzić należy, iż **wszystkie omawiane czynności mają tę wspólną cechę, że podstawą wymiaru od nich podatku obrotowego jest wynagrodzenie prowizyjne,** przyczem od podstawy tej opłaca się 5-procentową stawkę podatkową.

Jasna ta zasada ma szereg wyjątków i warunków, które trzeba omówić.

Za komisowe uważa się tylko takie przedsiębiorstwa, które — jak głosi ustawa — udowodnią stosunek komisu. Rozporządzenie wykonawcze za dowód stosunku komisowego uważa umowę, zawartą między komisantem i komitentem, wyraźnie określającą cenę sprzedażną towaru oraz wysokość wynagrodzenia komisowego. Nadto rozporządzenie ustala, że „suma prowizji oraz innych wynagrodzeń, otrzymanych przez komisanta, winna być wykazywana prawidłowo prowadzonemi księgami handlowemi“.

Okólnik min. skarbu z 30 stycznia 1926 r. L. 1566 potwierdził powyższe warunki, ustanawiając w szczególności, że bezwzględnym warunkiem uznania komisu jest prowadzenie przez komisanta prawidłowych ksiąg handlowych.

Nadto okólnik postanowił, że w razie nieprowadzenia tych ksiąg istnienie komisu nie może być uznane choćby komisant ofiarował, jako dowód, księgi handlowe komitenta, otrzymane od tegoż wyciągi prowizyjne, zaświadczenia o komisie i t. p. Nie ulega watpliwości, że skoro ustawa mówi tylko o potrzebie udowodnienia komisu, a nie określa formy i treści dowodów, w szczególności zaś nie przewiduje dla komisanta obowiązku prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych, to postanowienia rozporządzenia i okólnika nie są z nią zgodne.

Wyraźnie ustalił to trybunał admnistracyjny, który orzekł, że

„ustawa o podatku przemysłowym nie wymaga rozpoznania i uzasadnionej ocen za pomocą ksiąg handlowych i nie wyłącza innych dowodów na tę okoliczność“. (O. N. T. A. z 29 grudnia 1927 r. L. Rej. 2559/25).

W innym zaś wyroku N. T. A. orzekł:

„umowa o komis, aby była prawnie ważna, nie jest uzależniona od żadnych szczególnych form, zatem dochodzi do skutku także drogą dokumentu pisemnego. podpisanego przez komitenta, a więc dowodem istnienia stosunku komisowego może być prowadzenie rachunków prowizji i t. p., czyli, że dowody przedstawione przez stronę, wymagają rozpoznania i uzasadnionej oceny indywidualnej“. (O. N. T. A. z 9 listopada 1927 r. L. Rej. 3936/25).

Stosunek komisu nie zachodzi, jeżeli komisant otrzymuje niezależnie od umówionego wynagrodzenia komisowego lub zamiast tego wynagrodzenia różnicę lub część różnicy między ceną istotnie osiągniętą a ceną wymienioną w umowie, z wyjątkiem gdy całą różnicę zapisuje się na dobro komitenta. Ceny ustalane w umowie mogą być określone wyraźnie cyfrowo lub też podane jako „ceny rynkowe“ lub „ceny maksymalne“. Jeżeli komisant zniża ceny umowne, a robi to z uszczerbkiem swego wynagrodzenia, to fakt ten, podobnie jak i klauzula „decreredere“, stosunku komisowego nie przekreśla.

Powyższe postanowienia w podatku obrotowym dotyczą komisu na rachunek firm krajowych.

Odmiennie jest uregulowana sprawa komisu na rachunek firm **zagranicznych,** którą omówimy w najbliższym numerze. **G. Jarzębowski** (T. H.)

Sprawy monopolowe.

Nasz drobny sukces.

Od dłuższego czasu pismo nasze walczy o uzdrowienie stosunków panujących w **administracji monopolowej.** — Nasza dotychczasowa akcja ograniczała się do spraw lokalnych a mianowicie do administracji, stosowanej zbyt **biurokratycznie,** skutkiem czego kupcy narażeni byli na niepomierną stratę czasu. Sprawami ogólnemi jak np. podwyższenie rabatów i kredytów jakoteż sprawami podatkowemi itd. zajmiemy się w najbliższym czasie.

Przyznać trzeba, że rzeczowe argumenty nasze, paparte walnie przez prasę codzienną, trafiły do przekonania, gdyż z dniem 1 wrześnie br. uruchomiono **hurtownię spirytusową** również przy ulicy Zwierzynieckiej, tak, iż obecnie istnieją **trzy** miejsca poboru, t. j. wytwórnia wódek w **Podgórzu** przy ul. Zabłocie, hurtownia przy ul. **Zacisze** i **Zwierzynieckiej.** — **Wskutek** otwarcia drugiej hurtowni, odciążoną została hurtownia przy ul. Zacisze i w ten sposób usprawniono manipulację.

Jeden jeszcze postulat czeka zrealizowaniu: **dostawa towaru do sklepu.**

Ponieważ hurtownie udzielają rabatów przy odbiorze, Skarb Państwa **nic na tem by nie stracił** a udogodniłby kupcom i zaoszczędził czasu. Możnaby zamówienie uskutecznić telefonicznie i dostawić towar za pośrednictwem spedytora.

Jesteśmy przekonani, że znajdzie się kilku spedytorów, którzy podejmą się za tę cenę dowozu. Skrzynia bowiem zawiera 50 flaszek 1 litrowych lub 100 flaszek 1/2 litrowych lub 200 flaszek 1/4 litrowych, a ponieważ bonifikata wynosi 2 gr. od 1 fl. litrowej a 1 gr. od 1/2 litrowej i 1/4 litrowej wynosiłoby przeciętnie 1.50 Zł od skrzyni.

Ile wynoszą procenta zwłoki przy zaległościach podatkowych?

Według ustawy z dnia 31 lipca 1924, Dz. U. R. P. Nr. 73 z roku 1924, nieuiszczone z winy płatnika w terminie płatności państwowe podatki bezpośrednie wraz z dodatkami państwowymi, tudzież wymierzone opłaty stemplowe oraz dodatki do tych podatków i opłat, pobierane na rzecz niepaństwowych związków prawa publicznego, uważa się za zaległe.

Od zaległości w podatku gruntowym pobiera się odsetki zwłoki w wysokości 1% miesięcznie, od zaległości zaś we wszystkich innych podatkach i opłatach pobiera się odsetki zwłoki w wysokości **2% miesięcznie,** począwszy od 15 dnia po upływie poszczególnego terminu płatności.

Od zaległości, których spłata została odroczona lub rozłożona na raty orzeczeniem władzy skarbowej, pobiera się 1% miesięcznie, począwszy od 15 dnia po upływie poszczególnego terminu płatności.

Przy obliczaniu odsetek zwłoki miesiąc zaczęty liczy się za cały.

Od płatnika pobiera się **najpierw odsetki za zwłokę od całej zaległości,** potem zaległość, a wreszcie należytość bieżącą.

Przykład:

Płatnik zalega z podatkiem przemysłowym, a płaci dnia 5 września 1928, winien zaś jest:

za rok 1925 (I. półr.	zł. 200
za rok 1925 (II. półr.)	zł. 350
za rok 1926	zł. 600
za rok 1927	zł. 800

Ponieważ *2%* odsetki miesięczne biegną od terminów płatności, przeto na konkretnym przykładzie wygląda to następująco:

Za r. 1925/I. od kwoty	Zł	200	od	22. XI.	1925	tj.	34	mies.	136·—	Zł
„ „ 1925/II. „ „	„	350	„	6. VI.	1926	„	24	„	189·—	„
1926 od 1/5 części wymiaru za rok 1925 tj. kwartalnie od Zł 110										
I. kwartał tj.	Zł	110	od	30. V.	1926	tj.	28	mies.	61·60	„
II. „ „	„	110	„	30. VII.	1926	„	26	„	57.20	„
III. „ „	„	110	„	30. X.	1926	„	23	„	50·60	„
IV. „ „	„	110	„	30. I.	1927	„	20	„	44 —	„
od reszty tj. od	„	160	„	21. V.	1927	„	15	„	48·—	„
1927 za I. kwartał od 1/5 części wymiaru za										
rok 1926 tj.	„	120	od	16. VII.	1927	tj.	15	mies.	36·—	„
II. kwartał	„	120	„	16. VIII.	1927	„	14	„	33·60	„
III. „	„	120	„	30. X.	1927	„	11	„	26·40	„
IV. „	„	120	„	30. I.	1928	„	8	„	19·20	„
od reszty tj.	„	320	„	21. V.	1928	„	4	„	25.60	„
razem więc wypada: na kapitał:	Zł	1950						na procenta	727·20	Zł

Do tego dolicza się 10 proc. oraz koszta egzekucyjne o czem niżej.

Obliczenie odsetek zwłoki przy podatku **dochodowym** jest o tyle łatwiejsze, ileże obowiązują tu jedynie

dwa terminy ustawowe płatności, a mianowicie: 1) 15 maja, w który to dniu należy złożyć połowę kwoty zeznanej w fasji, a 2) resztę 15 listopada każdego roku.

Terminy płatności podatku obrotowego.

W roku bieżącym są ustanowione następujące terminy płatności podatku obrotowego:

za I. kwartał 1928 do 15 lipca 1928;
za II. kwartał 1928 do 15 sierpnia 1928;
za III. kwartał 1928 do 15 października 1928;
za IV. kwartał 1928 do 15 stycznia 1929.

Przy ratach za I. i II. kwartał 1928 **niema** 14-dniowego **terminu ulgowego.**

Przedsiębiorstwa, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, obowiązane są uiszczać podatek obrotowy w ratach miesięcznych do dnia 15 następnego miesięca, z terminem ulgowym 14-dniowym, czyli do dnia 29 następnego miesiąca włącznie.

Należytości egzekucyjne.

W myśl ustawy z dnia 31 lipca 1924, Dz. U. R. P. Nr. 73 z roku 1924 pobiera się na pokrycie kosztów przymusowego ściągnięcia (egzekucyjnych) na rzecz Skarbu Państwa od płatników następujące osobne opłaty:

1) opłatę za pisemne wezwanie (upomnienie) płatnika do zapłaty zaległości, wynoszącą 1/4% sumy zaległej, nie mniej, niż 50 groszy, nie więcej niż 250 zł.;

2) opłatę za czynności organu egzekucyjnego, dokonane u płatnika w celu przymusowego ściągnięcia zaległości, wynoszącą 5% sumy zaległej, najmniej jednak 1 zł.;

3) koszty przeniesienia, zabezpieczenia, przechowania i przymusowej sprzedaży ruchomości, zajętych u płatnika w wysokości kwot, rzeczywiście wyłożonych;

4) opłaty pod 2) nie będą ściągane, względnie w wypadku pobrania będą zaliczone na zaległość, w razie późniejszego odroczenia lub rozłożenia spłaty na raty na skutek wniesionego w terminie podania.

Z Orzecznictwa Najwyższego Sądu w przedmiocie ordynacji ugodowej.

Czy ugoda jest tytułem egzekucyjnym? — Zgaśnięcie dawnego tytułu. — Odżycie dawnej pretensji, a tytuł egzekucyjny z ugody.

Praktyka dotychczasowa odnośnie do roszczeń wierzycieli, wynikających z ugody zawartej w postępowaniu ugodowem była tego rodzaju że, wierzyciele musieli **skarżyć dłużnika o dotrzymanie ugody.** Praktykę tę przełamuje orzeczenie plenarne Sądu Najwyższego 10.III 1928 IIIR. 186/28 S. Kraków Sa. 152/26, które stanowi, że **roszczenie objęte taką ugodą nie musi być więcej zaskarżone, lecz Sąd na jej podstawie powinien wprost przeprowadzić egzekucję na majątku dłużnika.** W motywach czytamy: „byłoby wprost **sprzeczne z ekonomją procesową,** aby dla roszczenia przyznanego przez dłużnika, zamieszczonego przez komisarza układ. w spisie ogłoszeń lub w ugodzie, nie dopuszczać egzekucji **skoro taka egzekucja dopuszczalna jest z każdej innej ugody sądowej.** Byłoby to także sprzeczne z celem postępowania układ., aby po długim przewodzie obejmującym wykaz majątku, edykt zgłoszenia, działalność komisarza i zarządcy układowego, zarzuty przeciw zgłoszonym roszczeniom, głosowanie wierzycieli i zatwierdzenie układu przez Sąd **pozostał jedynie ten skutek, że dłużnik uwolnił się od przeważnej części długów, a wierzyciele musieli potem wytaczać bezcelowe spory.** Austr. ustawodawstwo wydało dnia 20.II 1925 nowelę, która uznaje egzekucję z układu za dopuszczalną. Skoro więc dłużniczka uznała wierzytelność wierzyciela w swojem zgłoszeniu, ta uznana wierzytelność została wciągnięta przez komisarza układ. do spisu głosujących, dłużniczka zobowiązała się w protokole do zapłaty pełnych roszczeń w razie niedotrzymania rat a Sąd okręg. zatwierdził tę ugodę, to zachodzą wymogi § 63 ord. układ. § 61 ord. konk. i § 1 liczba 5 ord. egz. do dozwolenia egzekucji. Na tle tego orzeczenia Najw. Sądu rozwinęła się **polemika w prasie prawniczej** podnosząca szereg wątpliwości.

Zaznacza się, że jeżeli pretensji w postępowaniu ugodowem nie ustalono lub w spisie wierzytelności nie umieszczono, wierzyciel musi o pretensję swą skarżyć dłużnika.

Przyjąwszy, że ugoda jest tytułem egzekucyjnym, należy w konsekwencji uznać, że uzyskane poprzednio tytuły gasną. Zdarza się bowiem często, że wierzyciel miał już poprzednio wyrok lub nakaz wekslowy. Należy **zapytać co jest tytułem egzekucyjnym, czy ugoda prawomocna, czy też ugoda przez Sąd zatwierdzona. Po myśli § 49 o. u. jedynie ugoda sądownie zatwierdzona, chociaż jeszcze nieprawomocna jest tytułem egzekucyjnym.**

Jeśli zaś Sąd odmówi zatwierdzenia ugody (uchwała zatwierdzająca ugodę zostanie przez Sąd rekursowy zmieniona), wtedy ugoda jest nieważną. **Nie możemy zatem przyjąć, że dopiero prawomocna ugoda jest tytułem egzekucyjnym.** Jeśli bowiem wierzyciel miał już poprzednio tytuł egzekucyjny, który z powodu ugody zgasł, nie mógłby wierzyciel egzekwować pretensji z ugody na podstawie dawnego tytułu, który zgasł, ani na podstawie nowego tytułu egzekucyjnego, który jeszcze nie istnieje, jeśli termin płatności ugodzonej wierzytelności przypadnie przed uprawomocnieniem się ugody. Tylko wobec prawomocnie zatwierdzonej ugody dawny tytuł gaśnie, aż **do tego czasu istnieje.**

Następnie powstaje problem, **czy tytuł dawny gaśnie bezpowrotnie, czy tylko do wysokości kwoty ugodzonej.** Sąd Najw. orzecz. z 11/4 1928 Rw. 698/28 jest zdania, że jeśli w ugodzie zaznaczono, że w razie niezapłaty którejkolwiek raty odżyła cała pretensja, to spełnił się warunek rozwiązujący, ugoda zatem polega rozwiązaniu i wierzyciel może domagać się roszczenia w wysokości 100 proc. na zasadzie swojego jedynego tytułu egzekucyjnego tj. wyroku w procesie.

Przeciw temu stanowisku Sądów występuje prasa prawnicza, ktora przyjmuje, że jeśli wierzyciel posiada

tytuł egzek. to może egzekwować ugodzoną kwotę na podstawie ugody, a **w razie odżycia pretensji, egzekwować nadwyżkę na podstawie dawnego tytułu.**

Nie można stać na stanowisku, że cała ugoda się rozwiązała, dawny bowiem tytuł zgasł tylko po prawomocnie zatwierdzonej ugodzie do wysokości pretensji ugodzonej.

Plenarne orzeczenie Najwyższego Trybunału dozwalające egzekucji na podstawie ugody, kładzie kres sprzecznej praktyce i powinno służyć za skuteczne narzędzie przeciw opieszałym i nieuczciwym dłużnikom. Z czasem praktyka usunie także wątpliwości powyż poruszone, a najkorzystniejszem byłoby, **gdyby Rząd wydał w tym przedmiocie nowelę o ordynacji ugodowej.**

Adw. Dr. Kornreich.

Regulamin wyborczy Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie.

Na skutek wielu zapytań i silnego zainteresowania kupiectwa zbliżającemi się wyborami do Izby przemysłowo-handlowej w Krakowie ogłaszamy poniżej regulamin wyborczy zawarty w Nrze 175 „Monitora Polskiego“ z dnia 1-go sierpnia br.

Skład Izby.

§ 1.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie składa się z 60 radców z wyboru i 6 radców mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Nadto w skład Izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej, niż 6 radców.

§ 2.

Izba dzieli się na dwie sekcje: I. Przemysłową i II. Handlową.

Każda sekcja składa się z 30 radców z wyboru.

Minister Przemysłu i Handlu przy mianowaniu radców Izby oznaczy, do której sekcji każdy z mianowanych ma być zaliczony.

To samo uczyni przy kooptacji zgromadzenie, przewidziane w § 48 ustęp pierwszy lub Izba.

Sposób wyboru.

§ 3.

Radcowie z wyboru powołani zostają do Izby w liczbie 24 w drodze wyborów przez **ogół** tych, którym przysługuje prawo wybierania w myśl § 4 niniejszego regulaminu, oraz w liczbie 36 w drodze wyborów przez zrzeszenia gospodarcze, wyznaczone w trybie § 36 niniejszego regulaminu.

Radcowie Izby wybierani są do poszczególnych sekcyj.

Przy wyborach ogólnych uprawnieni do wybierania dzielą się odpowiednio do sekcyj Izby na dwie grupy wyborcze: przemysłową i handlową, przyczem każda z tych grup dzieli się na dwie kategorje wyborcze.

Wybory ogólne.

Prawo wybierania i wybieralności.

§ 4.

Prawo wybierania przysługuje:

1. osobom fizycznym (bez różnicy płci), opłacającym świadectwa przemysłowe od posiadanych w okręgu Izby przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych, albo od uprawianych zawodowo i samoistnie w okręgu Izby zajęć, określonych w ustępie drugim.

2. osobom prawnym oraz spółkom, nieposiadającym obowości prawnej, a opłacającym świadectwa przemysłowe od posiadanych w okręgu Izby przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych;

3. przedsiębiorstwom przemysłowym lub handlowym państwowym, samorządowym i korporacyj publicznych, położonym w okręgu Izby i opłacającym świadectwa przemysłowe. a nieposiadającym osobowości prawnej;

4. osobom fizycznym i prawnym oraz spółkom nieposiadającym osobowości prawnej opłacającym świadectwa przemysłowe od posiadanych w okręgu Izby filji swych przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych, położonych poza okręgiem Izby.

Do przedsiębiorstw przemysłowych zalicza się wszelkie przedsiębiorstwa wymienione pod lit. C. części II. taryfy, załączonej do art. 23 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (D. U. R. P. Nr. 79, poz. 550) z wyjątkiem przedsiębiorstw uznanych za przemysł rzemieślniczy według przepisów art. 142 i art. 143 rozporządzenla Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 roku o prawie przemysłowym (Dz. U. P. P. Nr. 53 poz. 468). Do przedsiębiorstw handlowych zalicza się wszelkie przedsiębiorstwa wymione pod lit. A i B części II. taryfy załączonej do art. 23 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym w granicach kategoryj, wymienionych w § 7 ustęp drugi. Do zajęć wspomnianych w p. 1 ustępu pierwszego zalicza się zajęcia przemysłowe, wymienione pod lit. D. części III. taryfy, załączonej do art. 23 wyżej wymienionej ustawy, z wyjątkiem zajęć przemysłowych kategorjiIII. uprawianych na podstawie umowy o najmie pracy, oraz zajęć przemysłowych kategorj IV., uprawianych bez posiadania własnej stałej siedziby.

Narówni ze świadectwem przemysłowem, opłacanem przez osoby i spółki wymienione w p. 4 ustępu pierwszego, traktuje się kartę rejestracyjną, nabytą przez nie na zakład hurtowej sprzedaży wyrobów własnej produkcji.

Każdej osobie fizycznej, spółce nieposiadającej osobowości prawnej, jakoteż każdemu przedsiębiorstwu, posiadającemu w myśl ustępy pierwszego punkt 3 prawo wybierania, przysługuje jeden głos.

Natomiast każdej uprawnionej do wybierania osobie prawnej przysługuje więcej niż jeden głos, a mianowicie:

1) dwa głosy, jeżeli, należąc do grupy wyborczej handlowej, zatrudnia w zakładach posiadanych w okręgu Izby ponad 10 do 50 pracowników, należąc zaś do grupy wyborczej przemysłowej — ponad 50 do 100 pracowników;

2) trzy głosy, jeżeli, należąc do grupy wyborczej handlowej, zatrudnia w zakładach posiadanych w okręgu

Izby ponad 50 do 200 pracowników, należąc zaś do grupy wyborczej przemysłowej — ponad 100 do 200 pracowników;

3) cztery głosy bez względu na grupę wyborczą, jeżeli zatrudnia w takichże zakładach ponad 200 do 300 pracowników;

4) pięć głosów, bez względu na grupę wyborczą, jeżeli zatrudnia w takichże zakładach ponad 300 do 500 pracowników;

5) sześć głosów, bez względu na grupę wyborczą, jeżeli zatrudnia w takichże zakładach ponad 500 do 1000 pracowników;

6) siedm głosów bez względu na grupę wyborczą, jeżeli zatrudnia w takichże zakładach ponad 1000 pracowników.

Ilość pracowników przyjmuje się zgodnie ze stanem liczebnym ubezpieczonych na wypadek choroby w Kasach Chorych okręgu Izby, istniejącym w czasie oznaczonym przez główną komisję wyborczą.

W razie wydzierżawienia przedsiębiorstwa prawo wybierania przysługuje dzierżawcy. W razie prowadzenia przedsiębiorstwa przez pełnomocnika, prawo wybierania przysługuje właścicielowi.

Jeżeli wyłącznymi właścicielami przedsiębiorstw, należących do osób fizycznych, są osoby będące pod opieką lub kuratelą, prawo wybierania wykonywa kierownik przedsiębiorstwa.

W imieniu osób prawnych oraz spółek niemających osobowości prawnej może wykonać prawo wybierania którakolwiek z niżej wyszczególnionych dla każdego wypadku osób; w imieniu spółek akcyjnych — dyrektorowie, zarządzający i członkowie zarządu, lub rady zarządzającej (zawiadowczej) lub organu równorzędnego; w imieniu spółek akcyjno-komandytowych — zarządzający, osobiście odpowiedzialni spólnicy; w imieniu spółek z ograniczoną odpowiedzialnością — członkowie zarządu; w imieniu spółek jawnych — jawni spólnicy niewyłączeni od zarządu; w imieniu spółek komandytowych — osobiście odpowiedzialni spólnicy; w imieniu spółdzielni — członkowie zarządu; w imieniu niewyszczególnionych osób prawnych — dyrektowie zarządzający.

W imieniu przedsiębiorstw wymienionych w p. 3 ustępu pierwszego, prawo wybierania wykonywa kierownik (dyrektor), a przy kierowaniu przedsiębiorstwem wspólnie przez kilka osób — którakolwiek z nich.

W imieniu osób i spółek, wymienionych p. 4 ustępu pierwszego, prawo wybierania wykonywa kierownik filji.

Wszyscy, wykonywujący we własnem lub cudzem imieniu czynne prawo wyborcze, powinni mieć ukończonych 25 lat życia, posiadać własnowolność i obywatelstwo polskie. (Ciąg dalszy nastąpi).

Opłaty za czynności urzędów miar.

Z dniem 1 września br. weszło w życie nowe rozporządzenie zawarte w Dz. U. Nr. 76 poz. 677 o opłatach urzędów miar, znoszące dotychczasowe w tym kierunku przepisy. Przed wyszczególnieniem należytości za różne czynności urzędu omówimy przepisy ogólne.

Niżej wymienione opłaty pobiera się za sprawdzanie narzędzi mierniczych, zgłaszanych do legalizowania bez względu na to, czy przedmiot okazał się godnym cechowania lub nie tj. w wypadku zalegalizowania jak i zbrakowania narzędzi mierniczych.

Opłat tych jednak nie pobiera się, jeżeli już przy oględzinach powierzchownych okaże się, że zgłoszone narzędzie miernicze jest nielegalne, i to nawet wówczas jeżeli istniejąca na narzędziu mierniczem cecha zostanie skasowana. Jeżeli sprawdzanie narzędzi mierniczych odbywa się poza miejscem urzędowem, to pobiera się opłatę dodatkową wynoszącą 20 proc. opłaty zasadniczej. Ta dodatkowa opłata nie może wynosić mniej jak 8 zł. od każdego zgłoszenia.

Rozporządzenie zawiera taryfę opłat za czynności urzędowe poza miejscem urzędowem a więc na wypadek uniemożliwienia urzędowania z powodu nieodpowiedniego przygotowania lub dostarczenia potrzebnych środków i pomocy, w razie konieczności pełnienia czynności urzęd. po godzinach urzędowych. określa wysokość dyet i kosztów przejazdu i td.

Za wykonanie przepisanego oznaczenia pobiera się opłatę w wysokości 20 gr. od każdego oznaczenia. Za wykonanie oznaczeń na beczkach nie pobiera się opłaty. Za wydanie świadectwa o wynikach wykonania jakiejkolwiek czynności legalizacyjnej lub rzeczoznawczej pobiera się dodatkowo 50 gr.

Za dokonanie ekspertyzy narzędzi mierniczych posiadających niewygasłą cechę legalizacyjną zatrzymanych u ich posiadaczy, które po sprawdzeniu okazały się rzetelnemi, nie pobiera się żadnej opłaty. Również nie pobiera się opłaty, jeżeli sprawdzanie odbywa się na skutek odwołania zgłaszającego do decyzji, orzekającej zbrakowanie narzędzia mierniczego zgłoszonego do legalizacji, jeżeli narzędzie miernicze okaże się godnem cechowania. Od opłat za sprawdzanie bez cechowania narzędzi mierniczych, posiadających niewygasłą cechę, dostarczonych do urzędu miar w celu ustalenia rzetelności narzędzia, udziela się zniżki, wynoszącej 90 proc. odnośnych opłat zasadniczych, zniżka ta jednak nie stosuje się w wypadku, kiedy zgłaszający żąda piśmiennego stwierdzenia (świadectwa ekspertyzy) dokładności wzgl. rzetelności narzędzia mierniczego z przytoczeniem jego cech charakterystycznych.

Od opłat za sprawdzanie narzędzi mierniczych przy ponawianiu legalizacji udziela się zniżki wynoszącej 80 proc. odnośnych opłat zasadniczych.

Taryfa opłat zasadniczych:

Przymiary.

a) Przymiary bławatne:	
miary ogólnej 0.5 metra	30 gr.
„ „ 1 „	40 „
b) Inne przymiary sztywne lub składane	
miary ogólnej do 1 metra włącznie	40 „
miary ogólnej powyżej 1 metra do 2 metrów włącznie	60 „
dłuższe	1 zł. 20 „
c) Przymiary wstęgowe:	
miary ogólnej do 2 m. włącznie	2 „ 00 „
dłuższe	4 „ 50 „

d) Przymiary dokładniejsze	2 zł. 00 gr.
Planimetry do mierzenia powierzchni skór.	
Za każdy planimetr	15 „ 00 „
Pojemniki.	
1. Pojemniki zwyczajne	
a) pojemniki kształtu obrotowego:	
wielkości do 1/4 litra (1 kwaterki) włącznie	30 gr.
wielkości 0·5, 1 i 2 litrów	50 „
„ 1 garnca i 5 litrów	70 gr.
„ 10 i 20 litrów	1 zł. 20 „
większe	2 „ 40 „
b) pojemniki graniaste skrzyniowe, ramowe (nasadowe) i komorowe	2 „ 00 „
2) Pojemniki dokładniejsze: pobiera się opłatę o 100% wyższą niż na pojemniki zwyczajne.	
3. Pipety dokładniejsze: na każdą pipetę	2 „ 50 „

Beczki:	
wielkości do 27 litrów włącznie	75 gr.
„ powyżej 27 litrów do 55 litrów włącznie	1 zł. 00 „
„ powyżej 55 litrów do 110 litrów włącznie	1 „ 50 „
„ powyżej 110 litrów do 210 litrów włącznie	2 „ 50 „
„ powyżej 210 litrów do 310 litrów włącznie	3 „ 00 „
„ powyżej 310 litrów do 410 litrów włącznie	3 „ 50 „
„ powyżej 410 litrów do 610 litrów włącznie	4 „ 50 „
„ powyżej 610 litrów do 810 litrów włącznie	5 „ 50 „
„ powyżej 810 litrów do 1000 litrów włącznie	6 „ 50 „
„ powyżej 1000 litrów za każde następne pełne lub rozpoczęte 200 litrów	1 „ 00 „

(Dok. nast.)

Baczność kupcy zatrudniający ponad 5-ciu pracowników.

Jak wiadomo, w myśl ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (której treść ogłosiliśmy w Nr. 33) przedsiębiorstwa handlowe zatrudniające ponad 5-ciu pracowników **winni ubezpieczyć** na wypadek bezrobocia swych **pracowników fizycznych.**

Ustawa ta jest stosunkowo **młodą,** bo wydaną w lipcu 1924 tak, że **nie jest wszystkim dostatecznie znaną.** Prócz tego każdy kupiec przyzwyczajony jest do tego, że **doręcza mu się nakazy** płatnicze na bieżące podatki wzg. ubezpieczenia socjalne, skutkiem czego **ułatwioną mu jest ewidencja i wpłata należytości.** Odmiennie jednak jest przy ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Ponieważ dotychczas nikt nie jest dokładnie poinformowanym kogo należy ubezpiepieczyć a odnośnych upomnień nie otrzymuje, przeto wielu popadło **bez rozmyślnej winy w zaległość.**

W ostatnich tygodniach zarządy funduszu bezrobocia wdrożyły **silną akcję egzekucyjną,** posiłkując się zapiskami kas chorych.

Zupełnie niespodziewanie wielu kupców zostało zaskoczonych nakazami płatniczemi na zapłatę znacznych kwot, zaległych za lata ubiegłe. Na tem jednak nie koniec. Z zapłatą tą bowiem połączoną jest konieczność uiszczania horendalnych, **bo 5-cio proc. odsetek zwłoki.** miesięcznych za lata ubiegłe aż po luty br. od któregoto ostatniego terminu dopiero obowiązują 2% zwłoki.

Ustawodawca, rozumiejąc niesłuszność 5%-wych kar za zaległości, które w żadnym stosunku nie pozostają do przewiny pracodawcy wzgl. do obowiązujących odsetek ustawowych, upełnomocnił władze funduszu bezrobocia **do uwzględniania indywidualnych podań o zniżenie** zaległych po luty 1928 procentów do 2% (rozp. Prez. Rzeczypospolitej z 24 lutego 1928 Dz. U. Nr. 22. poz. 199).

Wbrew jednak temu liberalnemu stanowisku ustawodawcy, władze tego funduszu zasadniczo i stale **odmawiają odnośnym prośbom,** tak, iż wyraźne życzenie ustawodawcy **bywa pomijanem.** I na tem jednak nie koniec. Bo oto równocześnie z ujawnieniem zaległości, zarządy obwodowe wnoszą o nałożenie **dotkliwych grzywień** a zarazem **oddają sprawę adwokatowi,** który wdraża natychmiastową **egzekucję,** policzając niepomierne koszta. Nic więc dziwnego, że oburzona tym pośpiechem egzekucyjnym i spowodowanemi kosstami adwokackiemi opinja publiczna, wysuwa domysły, łącząc półurzędowe stanowisko danego adwokata z pokrewieństwem **wpływowych socjalistów** i tłumaczy na swój sposób przyczyny, dla których praktyki takie się odbywają.

Zwracamy więc uwagę kupcom, obowiązanym do ubezpieczenia na wypadek bezrobocia swych pracowników fizycznych, aby **bezzwłocznie,** nie czekając aż kontrola ujawni obowiązek ubezpieczenia, zgłosili dobrowolnie swoich pracowników fizycznych, **wpłacili część przypadającej należytości** a równocześnie **wnieśli** odpowiednio umotywowane **podania** do Zarządu głównego Funduszu bezrobocia w Warszawie przez Zarząd obwodowy w Krakowie bądź o **rozłożenie na raty** reszty zaległości przy policzeniu normalnej stawki tj. 2% zwłoki bądź też o samą 2%-wą stawkę procent.

Wzywamy wszystkich, których prośby o 2% zwłoki zostały odrzucone, by w ciągu **najbliższych dni** zarejestrowali się w **Sekretarjacie Krak. Stow. Kupców,** które zamierza wdrożyć celową akcję na właściwym terenie, w kierunku spowodowania zarządu Funduszu Bezrobocia do respektowania liberalnych postanowień ustawy tj. stosowania 2% zwłoki zamiast dawniej praktykowanych, lichwiarskich, obecnie w żadnej dziedzinie podatkowej niestosowanych 5%.

Świadectwa pochodzenia dla Jugosławji i Persji. Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie zawiadamia firmy eksportowe okręgu zainteresowane w wywozie do Jugosławji lub Persji, iż wystawiane przez Izbę świadectwa pochodzenia mają być wysyłane do wizowania do Poselstwa Jugosłowiańskiego względnie perskiego w Warszawie.